

Разменом дипломатских нота током посете руског министра спољних послова Сергеја Лаврова Вашингтону ступио је на снагу споразум који две стране обавезује да униште по 34 тоне плутонијума од кога може да се направи нуклеарно оружје.

Споразум се заснива на преговорима из деведесетих година када су две нуклеарне силе одлучиле да спрече поновну примену плутонијума из демонтираних нуклеарних бојевих глава на тај начин што ће га уништити.

Нови споразум

Међутим спровођење договора непрестано је запињало, пре свега због финансијских проблема на руској страни. На састанку на врху о нуклеарној безбедности, прошле године у Вашингтону, председници Обама и Медведев договорили су се да подстакну спровођење споразума.

Новим, измењеним споразумом САД су обећале Русији помоћ од 400 милиона долара за програм уништавања плутонијума. Према проценама америчких власти за нуклеарну безбедност трошкови су већи од три милијарде долара. Одлучено је да уништавање плутонијума почне 2018. године. Количина плутонијума који ће бити уништен довољна је за 17 хиљада нуклеарних бојевих глава. Иначе, плутонијум неће бити буквално уништен, него ће помешан са ураном бити претворен у мешани диоксид (МОХ) који служи као гориво за нуклеарне електране.

Било је потребно толико дуго времена до коначне одлуке због оклевања Москве, али не само због тога. Поред борбе за власт и интрига у московској бирократији постојао је још један разлог.

И други да плате

Наиме, Москва је од почетка тврдила да ће од уништавања плутонијума корист имати цео свет, те би зато и друге државе требало да поднесу део терета, то јест трошкова.

У складу са тим захтевом у Француској је 2004. године изведен успешан експеримент у коме је 140 килограма америчког плутонијума претворено у МОХ. После тога су Американци са француском фирмом Арева почели да граде фабрику мешаног диоксида у Јужној Каролини која ће коштати готово пет милијарди долара. За разлику од европских земаља и Јапана, где се мешавина плутонијума и урана користи у реакторима са лаком водом, САД до сада нису користиле МОХ у нуклеарним електранама и такви пројекти тек сада се разрађују.

Руска страна се определила за реакторе који користе знатно веће количине МОХ и до 2014. требало би да буде завршена фабрика мешаног диоксида и нови реактор.

(Дојче веле)